

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
INFORMATIKOS FAKULTETAS

Intelektikos pagrindai (P176B101)
Projekto darbo ataskaita

Atliko:

IFF-6-8 gr. Edvinas Repečka

IFF-6-8 gr. Lukas Šivickas

IFF 6-5 gr. Ignas Kucinas

Priėmė:

Doc. Germanas Budnikas

KAUNAS 2019

TURINYS

1. SANTRAUKA.....	3
2. ATLIKĖJŲ SĄRAŠAS.....	4
3. PROGRAMINĖS SISTEMOS SUKŪRIMAS/ PRITAIKYMAS DUOMENIMS SURINKTI	5
4. DUOMENŲ SURINKIMAS (IŠ SUKURTO PROGRAMINIO PRODUKTO).....	8
5. DUOMENŲ PARUOŠIMAS IR VALYMAS (PILNAI SUPROGRAMUOTAS)	9
6. DIMENSIJŲ SUMAŽINIMAS (NEPRIKLAUSOMA REALIZACIJA)	10
7. 1-OJO MAŠININIO MOKYMOSI METODO SU MOKYTOJU PANAUDOJIMAS (PILNAI SUPROGRAMUOTAS)	11
8. 2-OJO MAŠININIO MOKYMOSI METODO SU MOKYTOJU PANAUDOJIMAS (PILNAI SUPROGRAMUOTAS)	12
9. MAŠININIO MOKYMOSI BE MOKYTOJO METODO PANAUDOJIMAS (PILNAI SUPROGRAMUOTAS) .	13
10. LITERATŪRA.....	14

1. Santrauka

Kadangi stiklų gali būti daug, mes sugalvojome sukurti klasifikavimo sistema, kuri paėmus duomenis iš sistemos, šitam projektui esame susikūrę savą, juos suformavus ir suteikus galimybę pašalinti nutolusius duomenis mūsų programa naudodama tris skirtingus būdus: neuroninį tinklą su „back propogation“, bajeso ir kNN (K-nearest neighbours). Programa taip pat naudodama kryžminę patikra suranda apytikslų tų duomenų klasifikavimo metodo tikslumą.

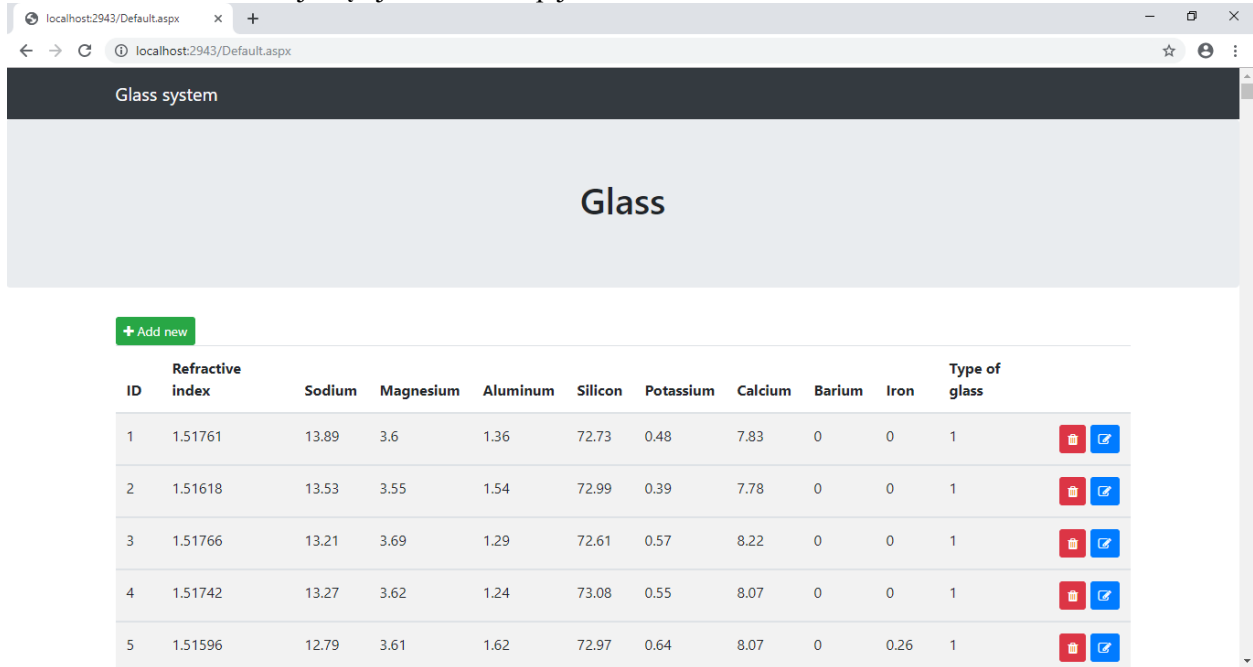
2. Atlikėjų sąrašas

#	Vardas Pavardė	Užsiėmimo laikas	Atsakomybės projekte	Parengti skyriai ataskaitoje
1	Lukas Šivickas	Tr. 09:00	Demensijų sumažinimas Duomenų paruošimas ir valymas Metodas be mokytojo	5, 6, 9
2	Edvinas Repečka	Pr. 17:00	Sukurtas neuroninis tinklas Back propogation metodas(Metodas su mokytoju) Duomenų valdymo sistema Duomenų surinkimas iš sukurtos sistemos	1, 3, 4, 7
3	Ignas Kucinas	Pr. 17:00	Bajeso metodo implementacija Kryžminės patikros pritaikymas mašininio mokymo metodams	8

3. Programinės sistemos sukūrimas/ pritaikymas duomenims surinkti

Mūsų sistema yra stiklo duomenų vadymui. Joje vartotojas gali redaguoti, pridėti, šalinti ir peržiūrėti sistemoje esančius užregistruotus stiklus.

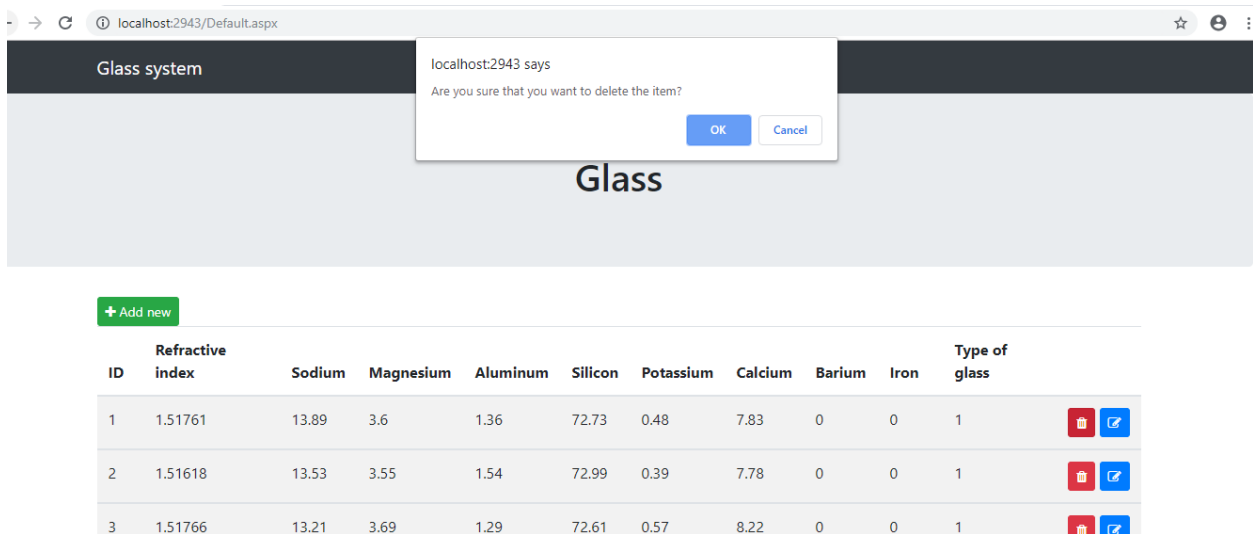
Sistemos vartotojo sąsajos ekrano kopijos.

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying 'localhost:2943/Default.aspx'. The page title is 'Glass system'. Below the title, there is a large heading 'Glass'. A green button labeled '+ Add new' is positioned above a table. The table has 12 columns: ID, Refractive index, Sodium, Magnesium, Aluminum, Silicon, Potassium, Calcium, Barium, Iron, and Type of glass. There are 5 rows of data, each with a red trash icon and a blue edit icon in the last column.

ID	Refractive index	Sodium	Magnesium	Aluminum	Silicon	Potassium	Calcium	Barium	Iron	Type of glass
1	1.51761	13.89	3.6	1.36	72.73	0.48	7.83	0	0	1
2	1.51618	13.53	3.55	1.54	72.99	0.39	7.78	0	0	1
3	1.51766	13.21	3.69	1.29	72.61	0.57	8.22	0	0	1
4	1.51742	13.27	3.62	1.24	73.08	0.55	8.07	0	0	1
5	1.51596	12.79	3.61	1.62	72.97	0.64	8.07	0	0.26	1

1 pav. Stiklo peržiūros forma.

The screenshot shows the same web browser window as before, but with a confirmation dialog box open. The dialog box has the text 'localhost:2943 says' and 'Are you sure that you want to delete the item?'. It has two buttons: 'OK' and 'Cancel'. The table below the dialog box shows the first three rows of data, with the last row having a red trash icon and a blue edit icon.

ID	Refractive index	Sodium	Magnesium	Aluminum	Silicon	Potassium	Calcium	Barium	Iron	Type of glass
1	1.51761	13.89	3.6	1.36	72.73	0.48	7.83	0	0	1
2	1.51618	13.53	3.55	1.54	72.99	0.39	7.78	0	0	1
3	1.51766	13.21	3.69	1.29	72.61	0.57	8.22	0	0	1

2 pav. Stiklo šalinimo žinutė

Glass

Glass Data:

Aluminum <input type="text" value="34547.42"/>	Barium <input type="text" value="42"/>
Calcium <input type="text" value="42.25"/>	Iron <input type="text" value="42"/>
Magnesium <input type="text" value="42"/>	Potassium <input type="text" value="42"/>
Refractive index <input type="text" value="42"/>	Silicon <input type="text" value="42"/>
Sodium <input type="text" value="42"/>	Group <input type="text" value="building_windows_float_processed"/>

3 pav. Stiklo redagavimo ir pridėjimo forma.

Kodo fragmentas, naudojamas duomenims surinkti:

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Linq;
using System.Text;

namespace WindowsFormsApp1.DataFormating
{
    class GetDataFromWeb
    {
        public List<Glass> GetGlasses()
        {
            System.Net.WebClient wc = new System.Net.WebClient();
            string webData = wc.DownloadString("http://localhost:2943/Default.aspx");
            int textFrom = webData.IndexOf("<div class=\"table-responsive\">") + "<div class=\"table-responsive\">".Length;
            int textTo = webData.LastIndexOf("</table>") - textFrom;
            string data = webData.Substring(textFrom, textTo);
            data = data.Replace("\r\n", "");
            data = data.Replace(" ", "");
            textFrom = data.IndexOf("<tbody") + "<tbody".Length;
            string dataNew = data.Substring(textFrom);
            int step = 0;
            List<Glass> AllGlass = new List<Glass>();
            foreach (var row in dataNew.Split(new string[] { "<tr>" },
StringSplitOptions.RemoveEmptyEntries))
            {
                step = 0;
                string[] items = row.Split(new string[] { "<td>" },
StringSplitOptions.RemoveEmptyEntries);
                if (items.Count() >= 7)
                {
```

```

Glass newGlass = new Glass();
foreach (var item in items)
{
    textFrom = item.IndexOf(">") + ">".Length;
    textTo = item.IndexOf("</span></td>") - textFrom;
    var info = item.Substring(textFrom, textTo);
    switch (step)
    {
        case 0:
            newGlass.id = int.Parse(info);
            break;
        case 1:
            newGlass.refractive_index = double.Parse(info);
            break;
        case 2:
            newGlass.sodium = double.Parse(info);
            break;
        case 3:
            newGlass.magnesium = double.Parse(info);
            break;
        case 4:
            newGlass.aluminum = double.Parse(info);
            break;
        case 5:
            newGlass.silicon = double.Parse(info);
            break;
        case 6:
            newGlass.potassium = double.Parse(info);
            break;
        case 7:
            newGlass.calcium = double.Parse(info);
            break;
        case 8:
            newGlass.barium = double.Parse(info);
            break;
        case 9:
            newGlass.iron = double.Parse(info);
            break;
        case 10:
            newGlass.group_type = int.Parse(info);
            break;
        default:
            break;
    }
    step++;
}
AllGlass.Add(newGlass);
}
}
return AllGlass;
}
}
}

```

4. Duomenų surinkimas (iš sukurtą programinio produkto)

Mes turime stiklą;

Jis turi 7 grupes:

- building_windows_float_processed
- building_windows_non_float_processed
- vehicle_windows_float_processed
- vehicle_windows_non_float_processed
- containers
- tableware
- headlamps

Stiklo sistemos paskirtis – aprašyti specifiinių grupių duomenis.

Stiklas turi 9 įvestis (be id ir grupės numerio):

- Aliuminis
- Baris
- Lūžio rodiklis
- Silikonas
- Natris
- Kalcis
- Magnis
- Geležis
- Kalis
- Tipas

Duomenų šaltinis: <http://localhost:2943/Default.aspx> - tai yra mūsų sukurtos sistemos tinklo puslapis.

Duomenų diapozonai:

Diapozonas	Aliuminis	Baris	Lūžio rodiklis	Silikonas	Natris	Kalcis	Magnis	Geležis	Kalis
Min	0.29	0	1.5112	69.81	10.73	5.43	0	0	0
Max	3.5	3.15	1.5339	75.41	17.38	16.19	4.49	0.51	6.21

Pavyzdinis stiklos elementas:

ID	Refractive index	Sodium	Magnesium	Aluminum	Silicon	Potassium	Calcium	Barium	Iron	Type of glass
1	1.51761	13.89	3.6	1.36	72.73	0.48	7.83	0	0	1

4 pav. Pavyzdinio stiklo duomenys

5. Duomenų paruošimas ir valymas (pilnai suprogramuotas)

Nutolusius duomenis pašaliname naudodami Tukey metodą. Naudojamas k yra 2. Kadangi pas mus yra 9 duomenų dimensijos, mes turėjome šiek tiek kitaip panaudoti šį metodą. Mes nusprendėme, kad jei tikrinamas duomenų vienetas turi 3 ar daugiau nukrypusių duomenis, jis visas skaitomas kaip nukrypęs. Po šio valymo iš visos mūsų duomenų imties (600) yra pašalinami 45 duomenys (lieka 555) . Nukrypusių duomenų pavyzdys:

Glass(id: 288, refractive_index: 1.52211, so: 14.189, mg: 3.78, al: 0.91, si: 71.36, pt: 0.23, ca: 9.14, ba: 0, fe:0.37, group: 3)
Glass(id: 140, refractive_index: 1.52664, so: 11.23, mg: 0, al: 0.77, si: 73.21, pt: 0, ca: 14.68, ba: 0, fe: 0, group: 2)
Glass(id: 177, refractive_index: 1.52614, so: 13.7, mg: 0, al: 1.36, si: 71.24, pt: 0.189, ca: 13.44, ba: 0, fe: 0.1, group: 2)
Glass(id: 136, refractive_index: 1.53125, so: 10.73, mg: 0, al: 2.1, si: 69.81, pt: 0.58, ca: 13.3, ba: 3.15, fe:0.28, group: 2)
Glass(id: 137, refractive_index: 1.53393, so: 12.3, mg: 0, al: 1, si: 70.16, pt: 0.12, ca: 16.19, ba: 0, fe:0.24, group: 2)
Glass(id: 135, refractive_index: 1.52475, so: 11.45, mg: 0, al: 1.88, si: 72.19, pt: 0.81, ca: 13.24, ba: 0, fe:0.34, group: 2)

6. Dimensijų sumažinimas (nepriklausoma realizacija)

Dimensijų sumažinimui buvo naudojama koreliacijos lentelė. Jei atributas labai koreliuoja su visais kitais atributais, tai reiškia, kad jis potencialiai gali būti pašalintas, nes jis nelabai įtakoja galutinį rezultatą ir skaičiavimus.

	<i>refractive index</i>	<i>sodium</i>	<i>magnesium</i>	<i>aluminum</i>	<i>silicon</i>	<i>potassium</i>	<i>calcium</i>	<i>barium</i>	<i>iron</i>
refractive index	1								
sodium	-0.290234005	1							
magnesium	0.081261781	-0.342812115	1						
aluminum	-0.348654224	-0.023716307	-0.40984956	1					
silicon	-0.337359512	0.15243618	-0.268921068	-0.30639061	1				
potassium	-0.309843291	-0.267635179	-0.061434785	0.430411111	-0.42294003	1			
calcium	0.722690501	-0.28065925	-0.360123167	-0.239344584	0.031914313	-0.350503016	1		
barium	-0.146647243	0.292909208	-0.314443129	0.519403668	-0.176409663	0.010084009	-0.316675244	1	
iron	0.218458438	-0.214345573	0.121860279	-0.050806248	-0.0737436	-0.022237478	0.081270173	-0.069724413	1

Kaip matome, neradome vieningo atributo, kuri galėtumėme pašalinti, kadangi, nei vienas atributas nekoreliuoja stipriai su visais kitais, tik su pavieniais. Taigi, mūsų atributų (dimensijų skaičius) nesumažėjo.

7. 1-ojo mašininio mokymosi metodo su mokytoju panaudojimas (pilnai suprogramuotas)

Metodas: „Back propogation“

Metodo veikimas:

Einant per kiekvieną apmokymo elementą skaičiuoja išvesčių neatitiktį (paklaidą) tada einant nuo pabaigos atgal skaičiuoja naujų ryšių (sinapsių) svorių įtaką - išskaičiuojame delta, o praėjus visus sluoksnius atnaujiname pridėdami deltą padauginus iš apmokymo greičio prie seno svorio ir vykdome šiuos etapus tiek kiek yra nustatyta epochų. (<https://www.youtube.com/watch?v=tIeHLnjs5U8&t=4s>)

Metodo tikslumas:

Ekperimentas	Duomenų kiekis	Mokymosi duomenų kiekis	Testavimo duomenų kiekis	Tikslumas
1	555	479	120	62.498 %
2	555	479	120	67.83 %
3	555	479	120	70.002 %
Vidurkis				66.7766 %

Mūsų metodas apmokydamas neuroninį tinklą sugeba klasifikuoti duomenis apytiksliai ~66 % tikslumu.

Metodo kryžminė patikra:

Iteracija	Duomenų kiekis	Mokymosi duomenų kiekis	Testavimo duomenų kiekis	Tikslumas
1	555	479	120	55.83 %
2	555	479	120	65.83 %
3	555	479	120	60 %
4	555	479	120	65.83 %
5	555	479	120	65 %
Vidurkis				62.498 %

Gauname, kad įvykdžius kryžminę patikrą mūsų metodas sugeba klasifikuoti duomenis iki ~ 66 % tikslumo.

8. 2-ojo mašininio mokymosi metodo su mokytoju panaudojimas (pilnai suprogramuotas)

Metodas : Bayeso

Bayeso taisyklė grindžiama apibrėžiant tikimybinį modelį stebimiems duomenims D , atsižvelgiant į nežinomų parametrų vektorių, taip privedant prie tikėtinumo funkcijos. Daroma prielaida, kad parametro reikšmės nėra fiksuotos. Jos yra atsitiktinės ir turi apriorinį pasiskirstymą apibrėžiamą, kaip. Norint įvertinti reikia nustatyti aposteriorinį pasiskirstymą, kuris gaunamas pagal Bajeso teoremą.

Šiam klasifikatoriui apmokyti kryžminės patikros metodu buvo paskaičiuota kiekvieno mokymosi duomenų objekto atributo tikimybė, kad ji bus tam tikros stiklo tipo. Tada testuojant kiekvienam stiklo tipui buvo sudauginamos testuojamo objekto tikimybės, pagal žinomus koeficientus ir spėjama, kad testuojamas objekto tipas yra tas, kurio tikimybių sandauga yra didžiausia.

Metodo tikslumo apskaičiavimas panaudojant kryžminę patikrą

Iteracija	Duomenų kiekis	Mokymosi duomenų kiekis	Testavimo duomenų kiekis	Tikslumas
1	600	479	121	50.41 %
2	600	479	121	34.71 %
3	600	479	121	52.07 %
4	600	479	121	35.54 %
5	600	479	121	54.17 %
Vidurkis				45.38 %

Pagal atliktą testavimą, galima teigti kad klasifikatorius turi 45.38% teisingai identifikuoti stiklo tipą.

9. Mašininio mokymosi be mokytojo metodo panaudojimas (pilnai suprogramuotas)

Mašininiam mokymuisi be mokytojo buvo panaudotas K-Nearest-Neighbors (kNN). kNN yra įgyvendinamas pasiemus *training* duomenis ir nurodant kiek kaimynų paimti klasifikavimui. Tuomet, kai norime suklasifikuoti nežinomą elementą, paskaičiuojame atstumus nuo jo iki visų kitų duomenų taškų. Tuomet pasiemame k artimiausius taškus ir pažiūrime kokios klasės egzempliorių yra daugiausia. (ilustracinis video: <https://www.youtube.com/watch?v=UqYde-LULfs>)

Kryžminė patikra:

Iteracijos #	Duomenų kiekis	Mokymo d. k.	Testavimo d. k.	Tikslumas
1	555	443	112	13.39%
2	555	443	112	20.54%
3	555	443	112	18.75%
4	555	443	112	11.61%
5	555	443	112	15.32%
Vidutinis	555	443	112	15.92%

Metodo rezultatų apibendrinimas:

Eksperimento #	Duomenų kiekis	Mokymo d. k.	Testavimo d. k.	Vidutinis tikslumas
1	555	443	112	15.92%
2	555	443	112	17.35%
3	555	443	112	16.46%
Vidutinis	555	443	112	16.58%

Taigi su kNN sugebėjome pasiekti apie 16.58% tikslumą. Tai įtakoja mūsų dimensijų skaičius, kadangi kNN geriau dirba, kai yra mažiau dimensijų. Taip pat tai gali įtakoti per mažas duomenų kiekis.

10. Literatūra

- <https://mattmazur.com/2015/03/17/a-step-by-step-backpropagation-example/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=tIeHLnjs5U8&t=4s>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Ilg3gGewQ5U&t=623s>
- <https://www.sciencedirect.com/topics/earth-and-planetary-sciences/unsupervised-classification>
- <https://medium.com/@equipintelligence/java-algorithms-the-k-nearest-neighbor-classifier-4faca7ad26b2>
- https://www.researchgate.net/figure/Pseudocode-for-KNN-classification_fig7_260397165
- <https://medium.com/datadriveninvestor/classification-algorithms-in-machine-learning-85c0ab65ff4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=UqYde-LULfs>
- <https://towardsdatascience.com/naive-bayes-classifier-81d512f50a7c>
- <https://towardsdatascience.com/all-about-naive-bayes-8e13cef044cf>